

A Fővárosi Ítéltábla dr. Bata Zoltánügyvéd által képviselt felperesnek a Donauer MárkÜgyvédi Iroda által képviselt alperessel szemben biztosítási szolgáltatás teljesítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. november 6. napján kelt 24.G.42.810/2013/27. számú ítéletével szemben az alperes által 33. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezését nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperest terhelő marasztalás összegét 1.086.600,- (Egymillió-nyolcvanhatezer-hatszáz) Ft-ról 486.270,- (Négyszáznyolcvanhatezer-kettőszázhetven) Ft-ra leszállítja, a kamatfizetésre vonatkozó rendelkezéseket helybenhagyja;

egyben mellőzi azt a megállapítást, hogy a felek között 2009. augusztus 3. napján megkötött biztosítási szerződés részét képező Multi Casco Plus biztosítási szabályzat 7.4.4. pontja érvénytelen.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 90.000,- (Kilencvenezer) Ft + áfa első- és másodfokú ügyvédi munkadíjat, továbbá kötelezi a felperest, hogy az illetékeljegyzési jogára tekintettel fizessen meg az államnak, az adóhatóság külön felhívására 50.400,- (Ötvenezer-négyszáz) Ft le nem rótt elsőfokú illetéket, az alperes pedig 21.600,- (Huszonegyezer-hatszáz) Ft le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a felperes gépjárművásárlás céljából a ... Bank Zrt.-vel .../229. számon kölcsönszerződést kötött.

A felperes 2009. július 14. napján megvásárolta a ... forgalmi rendszámú Renault Megane típusú személygépkocsit, amelyre 2009. augusztus 3. napján az alperesnél mint szerződő CASCO biztosítási szerződést kötött, a kedvezményezett a ... Bank Zrt. volt. A kockázatviselés kezdete 2009. augusztus 3. napja, a kötvény éves díja 79.924 - Ft, az önrész 10% volt.

A biztosítási szerződés részét képezte a Multi CASCO Plus Biztosítási Szabályzat. A szabályzat 7.4.4. pontja szerint a jármű kulcsainak, okmányainak hiánya miatt mentesül a biztosító a teljes jármű ellopása miatti kár megtérítése alól, amennyiben a kár bejelentését követően a szerződő és a biztosított nem tud hiteltérdemlő módon elszámolni a járműhöz tartozó és az ajánlaton rögzített számú összes kulccsal. Kulcson érti a jármű ajtajainak kinyitására, a motor elindítására, továbbá a

védelmi rendszer ki- és bekapcsolására szolgáló, a járműhöz rendszeresített eszközöket. Mentesül továbbá a biztosító a jármű ellopása miatti kár megtérítése alól, amennyiben a szerződő/biztosított hiteltérdemlő módon nem tud elszámolni a gépjármű forgalmi engedélyével, illetve törzskönyvével. A biztosító mentesülését eredményezi különösen a forgalmi engedélynek, illetve törzskönyvnek gépjárműben hagyása. A szerződés szempontjából az elszámolás nem valós és okszerű magyarázatot jelent a gépjármű hiányzó kulcsára, vagy dokumentumaira vonatkozóan, amely nem alapozza meg a szerződő/biztosított gondatlanságának megállapítását.

A gépjárművet 2010. december 20. napján éjszaka ismeretlen személy eltulajdonította, a gépkocsiban, annak pótkulcsa és forgalmi engedélye bent maradt. A felperes feljelentést tett a Budapesti Rendőr-főkapitányság XV. kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályán 2011. január 25. napján. A nyomozás 01150/2802/2010/BÜ. számon felfüggesztésre került, tekintettel arra, hogy az elkövetők kiléte a nyomozás során nem volt megállapítható.

A CASCO biztosítás alapján a felperes kárbejelentést tett az alperesnél. Az alperes a biztosítási szolgáltatás nyújtását megtagadta, hivatkozva a CASCO szerződés 7.4.4. és 12. pontjára, amely szerint mentesül a biztosító a teljes jármű ellopása miatti kár megtérítése alól, amennyiben a biztosított nem tud hiteltérdemlő módon elszámolni a járműhöz tartozó összes kulccsal.

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy a biztosítási szerződés részét képező Multicasco 275. számú Módozatú Szerződés 7.4.4. pontja tisztességtelen, ezért semmis. Módosított keresetében kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.200.000,- Ft és annak 2011. január 5. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301.§-ában meghatározott mértékű késedelmi kamata megfizetésére, valamint a perköltség viselésére.

Előadta, hogy az ellopott gépjármű indítókulcsát, kártyáját a gépkocsiban hagyta, így azt a járművel együtt eltulajdonították. Álláspontja szerint alperes azon hivatkozása helytelen, mely szerint a felperes a kulccsal nem tud elszámolni, tekintettel arra, hogy a felperes annak eltüntetésére kellő magyarázattal szolgált. Álláspontja szerint a biztosító teljes mentesülését sem a biztosítási feltételek kifejezett kizáró rendelkezése, sem a kármegelőzési kötelezettség súlyos gondatlanságból történő megsértése nem alapozza meg. A kulcsnak az autóban hagyása a biztosítóra lényegesen terheesebb kármegosztáshoz vezethet.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Álláspontja szerint a feltárt adatok alapján alaposan feltételezhető, hogy a gépjármű eltulajdonításakor, annak forgalmi engedélye és a második indítókártya pótkulcs a gépjárműben volt, a biztosítási feltételek 7.4.4. pontja részletezi ezeket a feltételeket, és mentesülési okként jelöli meg az ilyen mértékű súlyos gondatlanságot. A biztosítási ajánlaton két kulcs került rögzítésre, a kár bejelentésekor a felperes csak egy kulccsal tudott elszámolni. A gépkocsiban hagyott, ahhoz tartozó indítókártyával és a gépkocsi beindítása és eltulajdonítása nem ütközik nehézségbe, mind az indítókulcs, mind a forgalmi engedély járműben hagyása megkönnyíti az autó értékesítését. Magyarországon kívül a környező országokban a törzskönyv használata mint az adásvételi szerződés megkötésének feltétele és a tulajdonjog megtestesítője nem ismert. Előadta, hogy a 7.4. 4. pont feltétel első mondatában szereplő „amennyiben” szó használata a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint arra utal, hogy a biztosító a kérdéses rendelkezés által nevesített magatartáshoz, nem a teljes, hanem a részleges mentesülés jogkövetkezményét fűzi, amelyet a társaság által folytatott kárrendezési gyakorlat is egyértelműen igazolt. Hangsúlyozta, hogy a kár bekövetkezésének elkerülése a polgárjog általános elveivel összhangban álló, a kötelezettek külön megállapodás hiányában is kötelesek minden tőlük telhetőt megtenni a károk megelőzése érdekében. Kármegelőzési magatartásukat közvetetten is meg lehet határozni, így például a biztosító mentesülésére vonatkozó szabályok rögzítése útján. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság

Pfv.VIII.21.514/2009/8. számú ítéletének indokolásában kifejtettek, mely szerint a gépkocsi pótkulcsainak és forgalmi engedélyének a gépjárműben hagyása a kárenyhítés, illetőleg a kármegelőzési kötelezettség elmulasztásának minősül. Felhívta a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII.21.522/2007/3. számú ítéletét is, mely szerint a kulcsoknak és a forgalmi engedélyeknek a gépkocsiban hagyása a kármegelőzési kötelezettség körében elkövetett mulasztás, mely a biztosított Ptk. 277.§ (2) bekezdésében meghatározott együttműködési kötelezettségéből vezethető le. Elmulasztásának jogkövetkezménye a Ptk. 318.§ (1) bekezdésében foglalt utaló szabály folytán a Ptk. 340.§ (1) bekezdésében foglalt kármegosztás alkalmazását teszi lehetővé. Utalt továbbá a 2046/2009. számú polgári elvi határozatban foglaltakra is, amely értelmében az ellopott jármű forgalmi engedélyének a gépjárműben hagyása a forgalomban való részvételt a tolvaj számára legalizálja, s ekként a lopás helyszínéről való eltávolítást könnyíti. Hangsúlyozta, hogy a biztosítási szabályozásnak is a károk megelőzése irányába kell hatnia, nem engedhet szabad utat nyilvánvalóan felelőtlen magatartásoknak. A forgalmi engedély olyan hatósági engedély, mely a jármű közúti forgalomban történő részvételének jogszerűségét igazolja, annak a gépjárműben hagyása, a gépjármű esetleges eltulajdonítása esetén lehetővé teszi a bűncselekményt elkövető személy számára azt, hogy felmutatása folytán a gépjármű jogszerű forgalomban történő részvételének a látszatát keltse, és ezáltal a gépjármű tulajdonosát elzárja attól a lehetőségtől, hogy a közúti ellenőrzéskor eljáró hatóság a bűncselekmény elkövetésének befejezését akadályozza, a gépjármű önkényes elvitelét sikeresen, időben felderítse. A 7.4.4. szerződési feltétel tartalmából a szerződő/biztosított számára egyértelmű kell legyen, hogy a biztosító a kármegelőzés szempontjából kiemelt jelentőséget tulajdonít annak, hogy a gépkocsi okmányai és kulcsai ne kerüljenek illetéktelen kezekbe. Hangsúlyozta, hogy a biztosítási szerződéseknél kiemelkedő jelentőséget kap a kármegelőzés. A kötelezettek külön megállapodás hiányában is kötelesek minden tőlük telhetőt megtenni a kár megelőzése érdekében. A kármegelőzési magatartásokban történő megállapodás nemcsak közvetlenül és kifejezetten, hanem közvetetten is történhet, például a biztosító mentesülésére vonatkozó szabályok rögzítése útján, amikor a biztosítási szerződésben meghatározásra kerül, hogy a biztosító valamely magatartás esetén mentesül a biztosítási szolgáltatás teljesítése alól. A felperes által kifogásolt szerződési feltétel egyértelműen az alapvető gondosság körébe sorolható, a törzskönyv, a forgalmi engedély, illetve a jármű pótkulcsainak és a riasztó távirányítójának megfelelő tárolása tekintetében elvárható magatartási szabályokat, illetve az azok megsértéséhez fűzött következményt szabályozza. A kifogásolt szerződési feltétel tisztességtelennek minősítése körében hangsúlyozta, hogy a felek a biztosítási szerződés megkötése előtt a biztosítási szerződési feltételeket aláírásokkal igazoltan kézhez kapják, azokat lehetőségük nyílik áttanulmányozni, megismerni, az abban foglaltakkal kapcsolatban kérdéseket feltenni, majd a szerződés megkötésére ezt követően, a feltételek ismeretében tesznek ajánlatot.

A Fővárosi Törvényszék a 2014. november 6. napján kelt 24.G.42.810/2013/27. számú ítéletében megállapította, hogy a felek között 2009. augusztus 3. napján megkötött biztosítási szerződés részét képező Multi CASCO Plus Biztosítási Szabályzat 7.4.4. pontja érvénytelen. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a ... Bank Zrt.-nek 1.086.600,- Ft-ot és annak 2011. január 5. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 150.455,- Ft perköltséget. Kötelezte továbbá az alperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 65.200,- Ft eljárási illetéket, míg a fennmaradó 6.800,- Ft eljárási illeték megfizetésére a felperest kötelezte; ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy a felek között a biztosítási jogviszony létrejött, a biztosítási esemény lopáskár, ami a felek által sem vitatottan bekövetkezett. Elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a szerződés részét képező Multi CASCO Plus Gépjármű Biztosítási Szabályzat 7.4.4. pontjában rögzített feltételek tisztességtelenek-e és ezáltal érvénytelennek minősülnek-e.

Hivatkozott a Ptk. 548. §-ában, az 556. § (1) és (3) bekezdésében, továbbá a Ptk. 567. § (1) bekezdésében foglaltakra. A jogszabályok értelmezéséből azt a következtetést vonta le, hogy a Ptk. 556. §-a szigorúan körülhatárolja azokat az eseteket, amikor a biztosító a helytállási kötelezettsége alól mentesülhet. A biztosítási szabályzatok a Ptk. 556. §-a által megszabott határokon belül részletezhetik a biztosító mentesülésének esetét, e határokon azonban a biztosított kárára nem terjeszkedhetnek túl. A mentesülést a biztosító állapítja meg a törvényben, illetőleg szabályzatban részletezett okok felsorolásával, ezért a bizonyítási kötelezettség e téren a biztosítót terheli. A Ptk. 556. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés azt jelenti, hogy a biztosító részben vagy egészben mentesülhet a szolgáltatási kötelezettsége alól, ha a károsodást eredetileg ugyan nem a biztosított okozta, de a károsodás bekövetkeztében közrehatott azzal, hogy kármegelőzési, kárelhárítási kötelezettségének szándékosan, vagy súlyosan gondatlan jogellenes magatartással nem tett eleget. A biztosító ebben az esetben olyan arányban mentesül, amilyen arányban a biztosított mulasztása a károsodás bekövetkezéséhez hozzájárult. Nincs akadálya annak, hogy a felek a szerződésben a kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettség elmulasztásának a törvényi feltételeitől eltérjenek, azonban a Ptk. 567. § (1) bekezdése alapján ilyen eltérést csak a biztosított, illetve a kedvezményezett javára szólhat. A felperes által hivatkozott kockázat kizárására irányuló szerződési feltétel értelmében a biztosító a hivatkozott rendelkezésekkel ellentétben lopáskár esetén mentesül a fizetési kötelezettség alól annak bizonyítása nélkül, hogy a kárt a biztosított, vagy a szerződő fél jogellenesen, szándékosan gondatlanul okozta volna. A perbeli esetben olyan rendkívüli körülményt vagy olyan jogszabályi háttért nem talált megállapíthatónak, amely a Ptk. biztosítási szerződésre vonatkozó rendelkezéseitől a biztosított, illetőleg a kedvezményezett hátrányára történő eltérést kifejezetten megengedi, ezért az alperes jogszabályon alapuló bizonyítási kötelezettségének a szerződési feltételekben történő kizárása a Ptk. rendelkezéseibe ütközik. A tisztességtelen szerződéségi feltételek körében idézte a Ptk. 209. § (1), (2), (3), (4) és (5) bekezdéseit. Rögzítette, hogy a tisztességtelen feltételeknek két tartalmi összetevője van, egyrészt a feltételeket kidolgozó fél a jóhiszeműség követelményét megsértve jár el (szubjektív oldal), másrészt ezzel összefüggésben a szerződésből eredő jogosultságait és kötelezettségeit egyoldalúan és indokolatlanul a másik fél hátrányára állapítja meg és a szerződésből eredő jogok és kötelezettségek közötti egyensúly megbomlik, aránytalanság keletkezik (objektív oldal). A felek által kötött biztosítási szerződést fogyasztói szerződésnek minősítette és a fogyasztóval kötött szerződésben a tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 05.) Kormányrendelet 1. § (1) bekezdésének j) pontjában foglaltak szerint az alperes általános szerződési feltételeinek 7.4.4. pontjában meghatározott kikötés tisztességtelenségét állapította meg, figyelemmel arra, hogy az alperes kármegelőzési, kárenyhítési okokat a biztosítási felelősséget kizáró rendelkezése körében szabályozza, a bizonyítási terhet az általános szerződési feltételt alkalmazó féllel szerződést kötő fél, vagyis a felperes hátrányára változtatta meg.

Megállapította, hogy a tisztességtelen kikötések nem kötik a fogyasztót a Ptk. 209/A. § (1), illetve (2) bekezdésében foglaltak alapján. Megállapította, hogy a vitatott szerződési kikötés semmis, azaz érvénytelen. A rendelkezésre álló adatokból megállapította, hogy a biztosítási szerződést a felek a tisztességtelennek minősülő rész nélkül is megkötötték volna, a szerződés a tisztességtelen rész nélkül is teljesíthető, a tisztességtelen rendelkezések helyett a Ptk. biztosítási szerződésekre vonatkozó rendelkezései az alkalmazandók. Hangsúlyozta, hogy a Ptk. 200. § (1) bekezdésében szabályozott semmis szerződés esetében a semmis szerződési kikötés általában a teljes szerződést nem teszi érvénytelenné, csak akkor, ha e kikötés nélkül a felek egyáltalán nem kötöttek volna szerződést. Mindezek alapján a gépjármű forgalmi engedélyének és kulcsának gépjárműben történő hagyását a kárenyhítés, illetőleg a kármegelőzési kötelezettség elmulasztásának minősítette, amely önmagában az alperesi biztosító teljes mentesülését nem alapozza meg. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság EBH 2009/2046. számú eseti döntésében megfogalmazottakra, amely a kármegosztás alkalmazását megalapozza. A kulcsnak és a forgalmi engedélynek a gépkocsiban hagyását a

kármegelőzési kötelezettség körében elkövetett mulasztásnak kell minősíteni. Hangsúlyozta, hogy a gépkocsi kesztyűtartójában hagyott kulcs, forgalmi engedély a biztosító kockázatát nem fokozta, az eltulajdonítás valószínűségét nem növelte, annak végrehajtását nem könnyítette meg.

A kereseti kérelem összesszerűsége vonatkozásában a beszerzett, majd módosított igazságügyi szakvéleményben foglaltakat elfogadta, tekintettel arra, hogy azt a felek sem vitatták és a Pp. 206. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint mérlegeléssel állapította meg az alperesre terhesebb 30-70%-os kármegosztást, levonva a 10%-os önrészt. Rögzítette, hogy a gépjármű forgalomba való helyezése, illetőleg a forgalomból való kivonása vonatkozásában megkereste a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalát, továbbá **N. dr. E. K.** önálló bírósági végrehajtót, és megállapította, hogy a gépjármű az eltulajdonítást követően nem került meg.

Az ítélettel szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben annak megváltoztatását és a felperesi kereset elutasítását, a felperes perköltségben történő marasztalását kérte, azzal, hogy állapítsa meg a másodfokú bíróság a Multi CASCO Plus Biztosítási Szabályzat 7.4.4. pontja vonatkozásában, hogy az nem érvénytelen, a felperes súlyosan gondatlan magatartása miatt az alperes mentesül a kár megtérítése alól. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, valamint új határozat hozatalra történő utasítását kérte.

Előadta, hogy a felperes által támadott biztosítási szerződése 7.4.4. pontban foglalt rendelkezései nem semmisek és a Ptk. 209. § (1) és (2) bekezdésében rögzített feltételek sem állnak fenn. Hangsúlyozta, hogy a felperes a szerződés megkötésekor a feltételeket megkapta, azokat megismerte, a részleteket a felek egyedileg megtárgyalták. Hivatkozott a Ptk. 556. §-ában a biztosító mentesülésére vonatkozó szabályokra, amelyek szerint a biztosító mentesül a teljesítési kötelezettsége alól, ha a szerződő/biztosított szándékos vagy súlyos gondatlansága vezetett a káreseményhez. A vitatott szerződési feltétel, kikötés a megjelölt súlyos gondatlan magatartást konkretizálta, azért is, mert mindenki előtt ismert, köztudomású tény, hogy a gépjárműhöz tartozó kulccsal eltulajdonítani a járművet a legegyszerűbb, legbiztonságosabb és a leggyorsabb, ezen túl, annak értékesítése is igen egyszerű. A felperes ezzel tisztában volt, tudta, vagy az elvárható gondosság követelményeit vizsgálva tudnia kellett, hogy a feltétel miként rendelkezik, hiszen azt a szerződéskötéskor megismerte, a szabályzatot átvette. A Ptk. 209. § (2) bekezdésében foglalt feltételek a szerződés megkötésekor teljesültek, az alperes a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, a felperes rendelkezésére álltak a biztosítási feltételek, azokat áttanulmányozhatta a szerződés megkötését megelőzően. Hangsúlyozta, hogy a forgalmi engedély mellett a kulcsok gépjárműben hagyásának ténye olyan súlyos gondatlanságnak minősül, amely alapján a biztosító mind az általános szerződési feltételek, mind a Ptk. rendelkezései alapján mentesül a kár megtérítése alól. Amennyiben a feltételek tisztességtelenségét állapítja meg a bíróság, amellet sem kötelezhető az alperes a kártérítés megfizetésére a Ptk. vonatkozó rendelkezései tekintetében. Kiemelte, hogy mindezek mellett a gépkocsi megfelelő lezárttsága a káresemény idején sem került bizonyításra, ezért sem állapítható meg az alperes felelőssége.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helytálló indokaira tekintettel.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés érdemben nem alapos.

Rögzíti, hogy az elsőfokú ítéletet a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintettel vizsgálta felül (Pp. 253. § (3) bek.).

Az elsőfokú bíróság a fellebbezés elbírálás szempontjából irányadó tényállást helyesen állapította meg.

Rámutat a másodfokú bíróság, hogy az alperes a fellebbezési kérelmében olyan lényeges eljárási szabálysértést nem jelölt meg, amely a Pp. 252. § (2) bekezdés szerinti hatályon kívül helyezését indokolná nem hivatkozott olyan bizonyítékokra, amely újabb eljárás lefolytatását teszi szükségessé. E körben csak arra utalt, hogy a perbeli személygépkocsi lezártága a káresemény időpontjában sem került bizonyításra.

Az elsődleges fellebbezési kérelem kapcsán a Fővárosi Ítélőtáblának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte és minősítette-e a felek közötti szerződési szabályzat vitatott pontját, helyesen és okszerűen mérlegelte-e a rendelkezése álló bizonyítékokat, és helyesen alkalmazta-e a felek között a kármegosztást.

Az ítélet tábla rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság - a peres felek által sem vitatottan - helyesen állapította meg, hogy a felek között a biztosítási jogviszony létrejött, és a biztosítás esemény - a lopáskár - bekövetkezett.

Az alperes fellebbezése annyiban alapos, hogy a perbeli szabályzat vitatott pontjai, kikötései nem minősülnek tisztességtelennek. A perben arra adat nem merült fel, hogy a kikötött feltételt a felek egyedileg nem tárgyalták meg, és hogy a feltételekről az alperes a felperest nem tájékoztatta. Erre tekintettel a vitatott kikötés tisztességtelen voltának megállapítását a másodfokú bíróság mellőzte.

A biztosító mentesülését szabályozó, a perbeli szerződés részét képező Multi Casco 275. módosítási szerződés 7.4.4. pontjában foglalt rendelkezés jogszabályba ütköző. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt a Ptk. 556. § (1) bekezdésében foglaltakra, amely jogszabályhely taxatív felsorolja, nevesíti azokat az eseteket, amely mellett a biztosító helytállási kötelezettsége alól mentesül.

Az elsőfokú bíróság helyesen idézte a Ptk. 567. § (1) bekezdésében foglaltakat is, amely a biztosítási szabályzatoknak a biztosított kárára történő túlterjeszkedését nem engedi. A törvény gátat kíván emelni az elé, hogy a biztosító akár a szerződéssel a másik félre a törvény által védeni kívánt érdeket sértő, hátrányos feltételeket kikényszerítsen. A biztosítási szabályzatot csak a fenti határokon belül részletezhetik a mentesülés eseteit, amely semmiképp e határokon túl a biztosított kárára nem terjeszkedhet.

Az alperes vitatott szabályzatában foglalt rendelkezés nem eredményezi a biztosító mentesülését, ezért a Ptk. hivatkozott jogszabályi rendelkezéseibe ütközik, azaz semmis. A Ptk. 556. § (3) bekezdésében foglaltak alapján, amennyiben a biztosított a kár bekövetkeztében közrehatott azzal, hogy kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettségét megszegte, azaz az ilyen kötelezettségének szándékosan vagy súlyos, gondatlan magatartásával nem tett eleget, azt eredményezi, hogy a biztosító olyan arányban mentesül, amilyen arányban a biztosított mulasztása a károsodás bekövetkeztéhez hozzájárult, azaz az ilyen magatartás kármegosztáshoz vezethet, de automatikusan a biztosító felelősségét nem zárja ki, azaz mentesülési oknak nem tekinthető. Helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy a kialakult bírói gyakorlat egyértelműen a kárenyhítési, kármegelőzési kötelezettség megszegésének tekinti a gépjármű forgalmi engedélyének, illetőleg pótkulcsainak a gépjárműben történő hagyását (EBH 2009/2046. számú eseti döntés, BH 2002/487. számú eseti döntés). A biztosított ilyen magatartása nem a biztosító mentesülését, hanem a kármegosztást alapozza meg.

A Fővárosi Ítélőtábla a kármegosztás alkalmazása során azonban hangsúlyozottan értékelte - eltérően az elsőfokú bíróság álláspontjától - a biztosított súlyosan gondatlan magatartását, amely abban nyilvánult meg, hogy a forgalmi engedély mellett a pótkulcsot is a személygépkocsi kesztyűtartójában hagyta. Ez a magatartás a biztosító kockázatát - ahogy arra részben helyesen utalt az alperes a fellebbezésében - fokozta, tekintettel arra, hogy a pótkulcs használata lényegesen

lerövidíti az eltulajdonítás módját és idejét, csökkentve annak veszélyét, hogy az eltulajdonítást időben felfedezzék. Erre tekintettel - bár a bírói gyakorlat a súlyosan gondatlan magatartást szűkítően értelmezi, mindig az adott eset kapcsán ítéli meg - a perbeli esetben a Fővárosi Ítélőtábla olyan fokúnak ítélte a biztosított magatartását, amely a kármegosztás mértékének felperes terhére 70-30 %-ban történő megváltoztatását indokolta.

Mivel a felperes marasztalára irányuló keresetet terjesztett elő, ezért a másodfokú bíróság mellőzte az érvénytelenség megállapítását az elsőfokú ítélet rendelkező részéből (Pp. 123. §), a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján a fentebb kifejtettekre tekintettel a kármegosztás eltérő alkalmazása mellett az alperest terhelő marasztalási összeget leszállította, annak mértéke megállapításánál a szakértő által megállapított és a felek által is elfogadott összeget vette alapul a 10 %-os önrész levonásával; az így meghatározott összeg 30 %-ának megfizetésére kötelezve az alperest.

Az alperes fellebbezése részben vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a nagyobb részben pervesztes felperest kötelezte az alperes első- és másodfokú ügyvédi munkadíjból, és az alperes által a fellebbezési eljárás során lerótt másodfokú eljárási illetéknek a felperesre jutó részéből álló perköltség megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdései alapján, a kifejtett tevékenységgel arányban, mérlegeléssel állapította meg.

A felperes felemelt kereseti kérelmére tekintettel az elsőfokú eljárásban összesen 72.000,- Ft eljárási illeték került feljegyzésre, amelynek megfizetésére az Itv. 42. § (2) bekezdésének a) pontjában foglaltak alapján a pervesztesség/pernyertesség arányában kötelezte a feleket a másodfokú bíróság.

Budapest, 2016. év január hó 28. napja

. Mika Ágnes s.k.
a tanács elnöke

. Ócsai Beatrix s.k.
előadó bíró

Dr. Buglyó Gabriella s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági tisztviselő